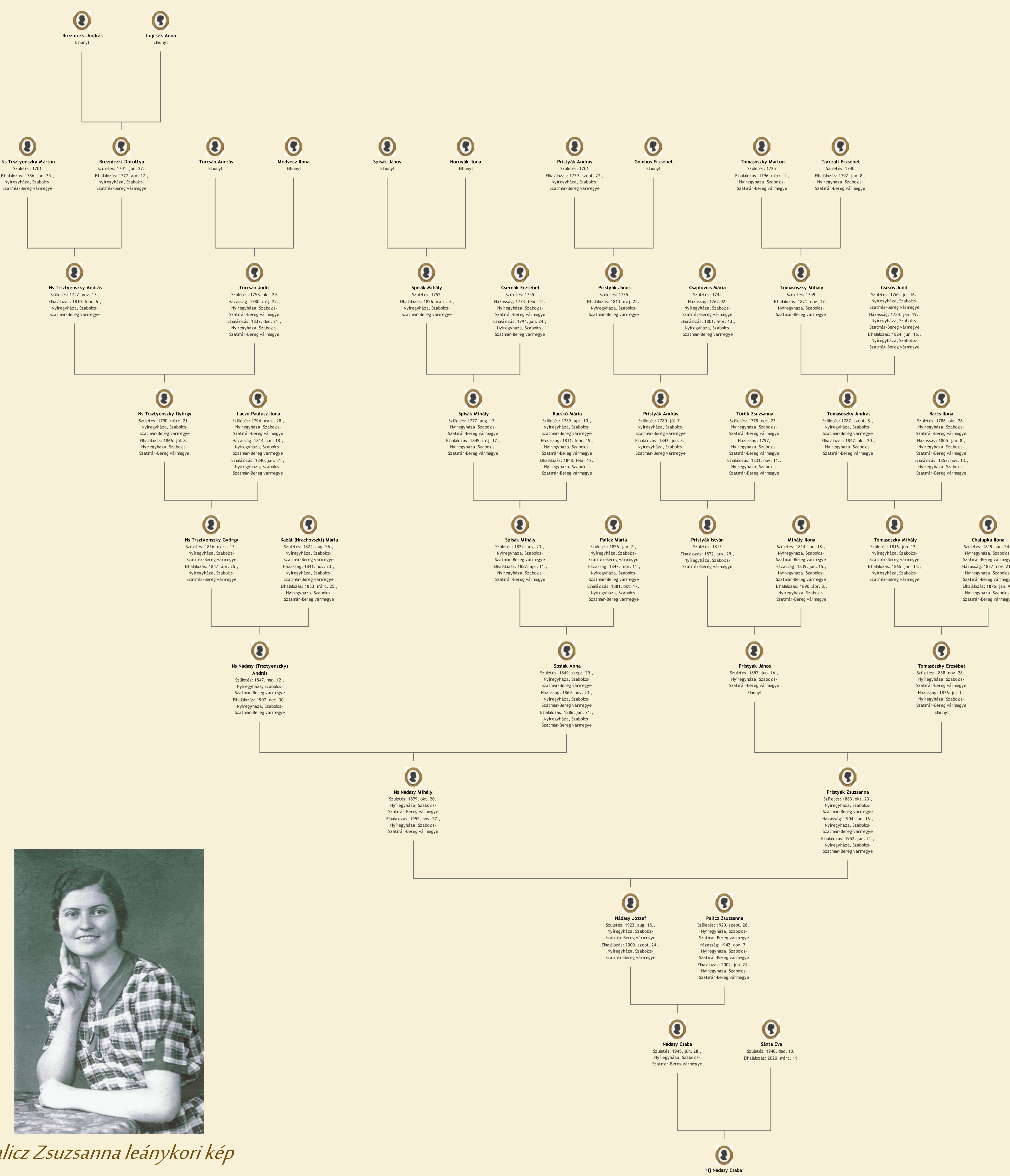

A Nádasy-Trsztzenszky család története

Trsztzenszky
1638

„Aki nem tudja honnan jött.
Azta vezeték, ahová akarják.”
(Nádasy Csaba)

Nádasy József és Palicz Zsuzsanna

Nagy szeretettel és megbecsüléssel adom tudtára egy ősi magyar család történetét.

Őseinket a családtörténetészek a XIII. századig vezetik vissza II. Andráskirályunk uralkodása idejéig (1205-35), amikor említés történik 1217-ben Fekete Balázsról (latinul Blasius Niger) és testvéréről Ipolyról. Ez a család az egyik legrégebbi magyar nemesi család. Pollman Ferenc (az Eötvös Lóránd Tudományegyetem történelem professzora) Balszerencse semmi más? nagyszerű tanulmányában Tersztzenszky Károly császári és királyi vezéreztetés életről írt, ebben utal a család történetére.

Hogyan alakult ki a Tersztzenszky, Trsztzenszky, Trsztzenszky név? 1330-ban Károly Róbert király (1307-1342.) Nádasi Fekete Andrásnak Nádasi nevű birtokot adományozott. A birtok lakosai magyar ajkú székelyek voltak. A XV. században már Tersztye néven szerepel a település, amely magyarul endaszt jelent. Így a nevünk többféle változatban szerepel. Ez a család a magyar nemzetnek sok kiváló embert adott: Tersztzenszky Dániel királyi táblabíró (1730-1800.), Tersztzenszky Kálmán (1867-1936.) belügyminiszteri államtitkár, vagy Tersztzenszky Ödön (1890-1929.), aki az 1928. évi amszterdami olimpia kardvívó bajnoka. Ennek a családnak a sarja Tersztzenszky Józsi Jenő író is.

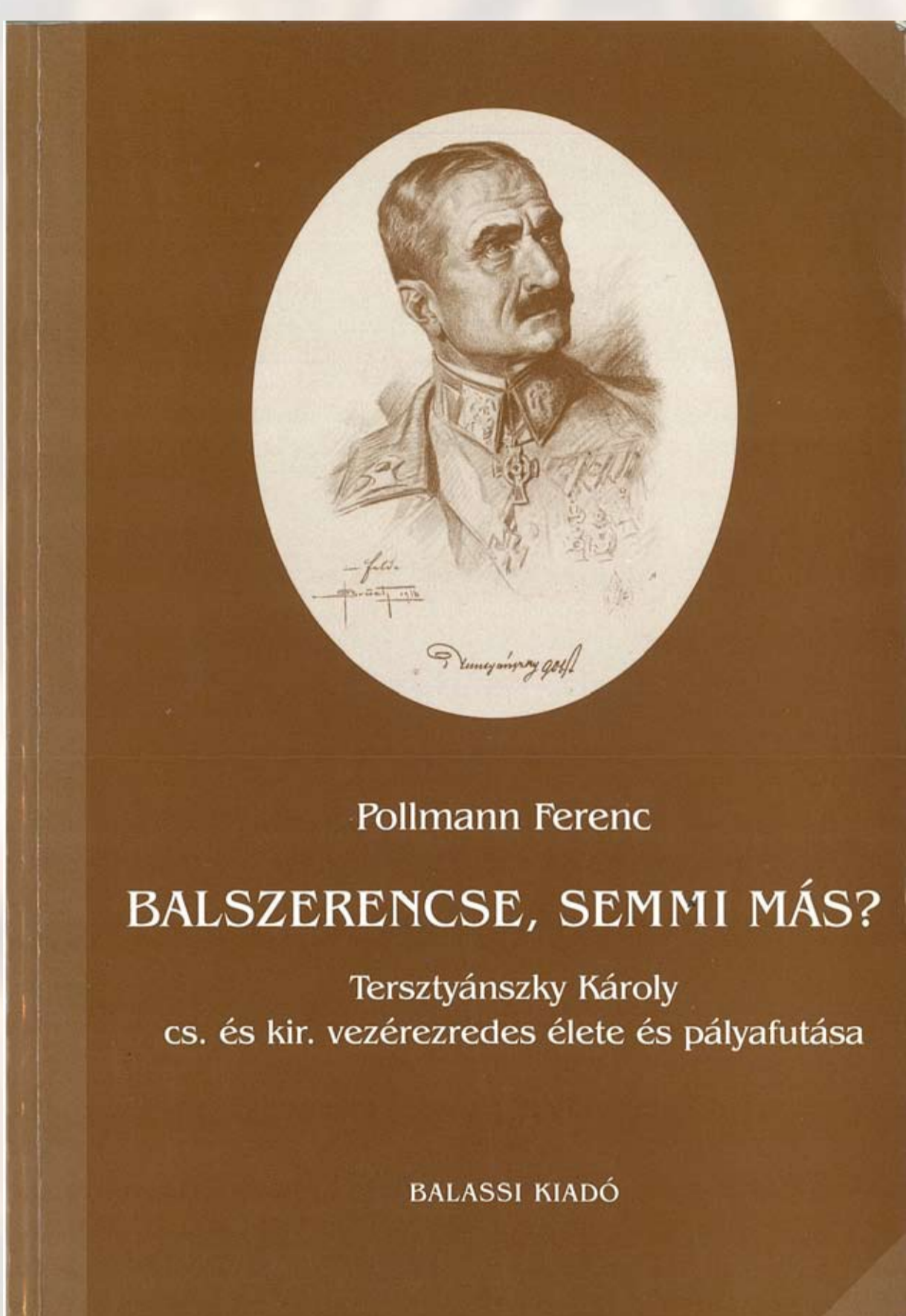
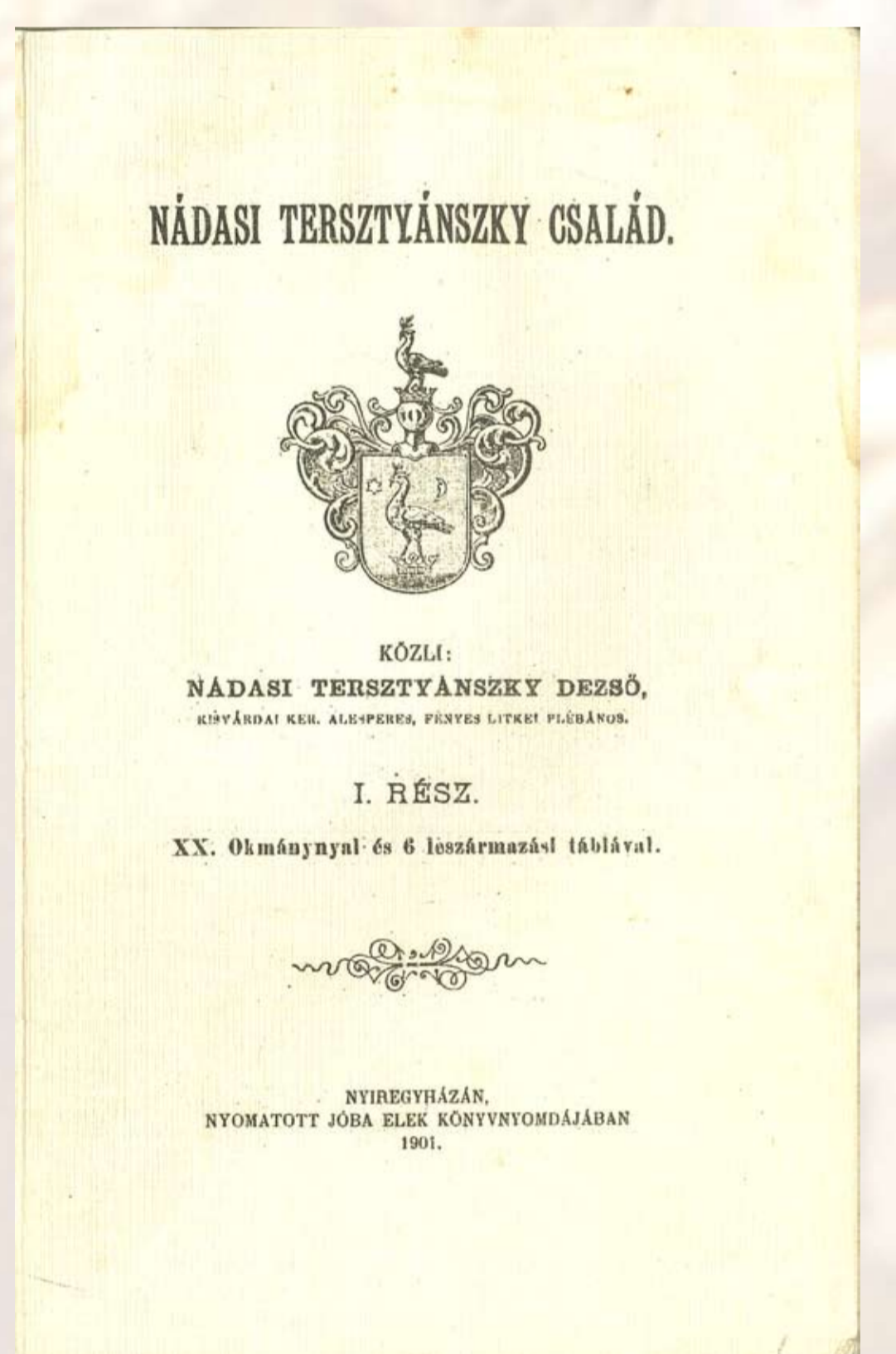
Palicz Zsuzsanna leánykori kép

A címeres nemesi levelet Trsztzenszky András Árva várának tiszttartója III. Ferdinánd (1637-1657) magyar királytól kapta 1638. január 15-én. A címerpajzs kék udvarában zöld téren ágaskodó griff, első jobb lábával három nyilat tart. Az 1700-as évek elején Nógrád vármegyében találtunk a Trsztzenszky Figura névvel. A család egyik ága először Békés, majd 1753-ban Szabolcs vármegyébe, Nyíregyházára telepedett.

A család történetét kiválóan feldolgozta Nádasi Tersztzenszky Dezső fényeslitkei plébános Nádasi Tersztzenszky család című családtörténeti könyvében, amely 1901-ben Nyíregyházán jelent meg.

A nyíregyházi Trsztzenszky vagy Trsztzenszky család története az Evangélikus Egyház levéltárában az anyakönyvekben legtöbbször Trsztzenszky név szerepel, a név előtt minden esetben a ns (nobilis = nemes) rövidítés megtalálható!

A törökidőszakban Nyíregyháza gyéren lakott falu volt, 1752-ben az összeíráskor 40 gazdát találtak. Gróf Károlyi Ferenc a föld birtokosa, hosszú tárgyalások után elérte, hogy Békés vármegyéből jobbgyokokat telepítsen be. 1753. május 16-án a gróf telepítési pátent (kiváltságlevelet) adott ki, amelyben megállapodott Petrikovics János csizmadiamesterrel, hogy Szarvasról, Békéscsabáról, Mezőberényből, Komlósról és Orosházáról telepessék jönnek Nyíregyházára. A pátens szerint 3 évig nem kell adót fizetni, azután évenként 1-1 aranyat. Szabad vallásgyakorlatot kaptak, a templomépítéshez faanyagot, ingyen. 1753-ban 300 család ekével és jószággal érkezett. 1754 végén Nyíregyháza lakossága már elérte a 2500 főt. A Békés vármegyéből idetelepülteket és utódjait neveztek és nevezik tirkákoknak (de csak őket!). Tót nyelven beszéltek, de jelentős részüknek a neve magyar származást bizonyít. (Lásd Kujbusné Mecsei Éva szerkesztésében: Pro memoria-Nyíregyházi összeírások 1752-1850.)

1753-ban Szarvasról érkezett Trsztzenszky Márton (1701-1786.), aki nagy megbecsüléssel örvendett, mert a később megépített (1786) evangélikus templom sekrestyés aijtajának bejáratán M T monogram szerepel (Márton Trsztzenszky). Felesége Brezniczky Dorottya volt. Gyermekeik: Máté (1732- ?), Tamás (1730-1801.), András (1738-1810.) és Mátyás (? - 1810.). Mi, Nádasy, Nádasi, Nádassy, Nádassi névre hallgatók az ő leszármazottai vagyunk. A családtagok, a lelkészek, az anyakönyvvezetők nem fordítottak nagy gondot a név helyes leírására.

A Trsztzenszky család tagjai büszkék voltak magyar voltukra – annak ellenére, hogy leggyakrabban tótul beszéltek –, ennek tudatában fordultak a Nagyméltóságú Magyar Királyi Helytartótanácshoz, hogy eredeti nevüket visszakaphassák. A kérelmezők Trsztzenszky András, József, Pál, András, Gyula, András, Antal, Mátyás, Mihály, György, Julianna, Károly és Ferenc voltak. Hosszas ügyintézés következett Budától Nagyállóig (vármegyeháza), végül 1862. december 15-én Nagyállóban engedélyezték a NÁDASY (így!) név használatát, miután lerótták az 53 forint, 55 krajczár illetéket (Magyar Királyi Országos Levéltár alapján).

E rövid ismertetés célja az, hogy a család tagjai ismerjék történelmünket, méltó utódai legyünk dolgos, tisztességes, becsületes elődeinknek. A családfe elkészítése nehéz feladat, a Nyíregyházi Evangélikus Egyház Levéltárában közel 200.000 (nem tévedés!) nevet böngésztem át (születési-házassági-temetési anyakönyveket 1794-től napjainkig).

A nagyrabecsült NÁDASY CSALÁD összetartozása és összetartása reményében készítette:

Nádasy Csaba
nyugalmazott gimnáziumi történelemtanár

